

Ramowa legislatywa środowiska naturalnego Unii Europejskiej

- 91/156/EHS o odpadach
- 2003/2003/ES o nawozach
- 99/31/EC o składowaniu odpadów
- 86/278/EEC o wykorzystaniu namulów rafineryjnych w rolnictwie
- 2000/60/ES ramowa wytyczna wodnej polityki UE
- 91/271/EHS o czyszczeniu miejskich wód odpadowych
- 91/676/EHS o ochronie wód przed zanieczyszczeniami przez azotany ze źródeł rolniczych
- 1069/2009/ES o zasadach weterynaryjnych i higienicznych dla produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, które nie są przeznaczone do ludzkiego spożycia
- 80/68/EHS o ochronie wód podziemnych przed zanieczyszczeniami przez niektóre niebezpieczne substancje
- 86/278/EHS o ochronie środowiska naturalnego, zwłaszcza gleb przy wykorzystaniu namołów z rafinerii wód odpadowych w rolnictwie
- 1013/2006/ES o przewozie odpadów

Ramowa legislatywa ŽP RCz

a) według rodzaju przepisu:

prawa, rozporządzenia, ustanowienia rządu, normy, wskazówki metodyczne i stanowiska Min.Środowiska Nat.

b) według danego tematu (w naszym wypadku większość legislatywy z zakresu środowiska naturalnego):

OGÓLNIIE OBOWIĄZUJĄCE PRZEPISY PRAWNE

- Ustawa nr. 282/1991 Dz.U., o Czeskiej inspekcji środowiska naturalnego i jej czynności dotyczącej ochrony lasu
- Ustawa nr. 388/1991 Dz.U., o Funduszu państwowym środowiska naturalnego Republiki Czeskiej
- Ustawa nr. 17/1992 Dz.U., o środowisku naturalnym

GOSPODARKA ODPADOWA

- Ustawa nr. 185/2001 Dz.U., o odpadach i o zmianie niektórych dalszych ustaw
- Ustawa nr. 477/2001 Dz.U., o opakowaniach i o zmianie niektórych ustaw (ustawa o opakowaniach)
- Ustawa nr. 157/2009 Dz.U., o obchodzeniu się z odpadem górniczym i o zmianie niektórych ustaw

OCHRONA POWIETRZA

- Ustawa nr. 86/2002 Dz.U., o ochronie powietrza i o zmianie niektórych dalszych ustaw (ustawa o ochronie powietrza)
- Ustawa nr. 695/2004 Dz.U., o warunkach handlowania z zezwoleniami do emisji gazów cieplarnych i o zmianie niektórych ustaw

GOSPODARKA WODNA

- Ustawa nr. 305/2000 Dz.U., o powodziach
- Ustawa nr. 254/2001 Dz.U., o wodach i o zmianie niektórych ustaw (ustawa wodna)
- Ustawa nr. 274/2001 Dz.U., o wodociągach i kanalizacjach dla zapotrzebowania publicznego i o zmianie niektórych ustaw (ustawa o wodociągach i kanalizacjach)

OBCHODZENIE SIĘ Z SUBSTANCJAMI CHEMICZNYMI

- Ustawa nr. 356/2003 Dz.U., o substancjach chemicznych i środkach chemicznych i o zmianie niektórych ustaw

OCENA WPŁYWÓW NA ŚRODOWISKO NAURALNE

- Ustawa nr. 100/2001 Dz.U., o ocenie wpływów na środowisko naturalne i o zmianie niektórych dotyczących ustaw (ustawa o ocenie wpływów na środowisko naturalne)

PREWENCJA WAŻNYCH AWARII

- Ustawa nr. 59/2006 Dz.U., o prewencji ważnych awarii spowodowanych przez wybrane niebezpieczne substancje chemiczne lub środki chemiczne i o zmianie ustawy nr. 258/2000 Dz.U., o ochronie zdrowia publicznego i o zmianie niektórych dotyczących ustaw, w brzmieniu późniejszych przepisów, i ustawy nr. 320/2002 Dz.U., o zmianie i usunięciu niektórych ustaw w związku z zakończeniem czynności urzędów powiatowych, w brzmieniu późniejszych przepisów (ustawa o prewencji ważnych awarii)

ZINTEGROWANA PREWENCJA ZANIECZYSZCZANIA

- Ustawa nr. 76/2002 Dz.U., o zintegrowanej prewencji i ograniczaniu zanieczyszczenia, o zintegrowanym rejestrze zanieczyszczenia i o zmianie niektórych ustaw (ustawa o zintegrowanej prewencji)
- Ustawa nr. 25/2008 Dz.U., o zintegrowanym rejestrze zanieczyszczenia środowiska naturalnego i zintegrowanym systemie pełnienia obowiązków zgłaszających w zakresie środowiska naturalnego i o zmianie niektórych ustaw

Każda ustawa posiada swoje rozporządzenia wykonawcze i dalsze przepisy oporowe

Struktura kierowania systemem gospodarki odpadowej – zarząd państwowy

1. Ministerstwo środowiska naturalnego, Ministerstwo rolnictwa, Ministerstwo zdrowotnictwa
2. Czeska inspekcja środowiska naturalnego
3. Urzędy celne
4. Urzędy wojewódzkie
5. Gminy z rozszerzoną działalnością
6. Gminy

Odpady oraz gospodarka odpadowa w Republice Czeskiej

Reguły dla obchodzenia się z odpadami są określone w ustawie nr. 185/200 Dz.U., o odpadach i w jego wykonawczych przepisach prawnych. Cele i posunięcia dla obchodzenia się z odpadami na terenie RCz są określone w Planie gospodarki odpadowej RCz, który wydany został w roku 2003 i jest opracowany na okres 10-ciu lat, tzn. do roku 2012.

Pełnienie planu gospodarki odpadowej jest każdego roku oceniane przez Sprawozdanie oceniające, które publikowane jest na stronach internetowych Ministerstwa środowiska naturalnego. Z planem gospodarki odpadowej RCz muszą zgadzać się też plany gospodarki odpadowej województw, gmin oraz plany gospodarki odpadowej twórców odpadów w całej Republice Czeskiej.

Żeby było możliwe plany gospodarki odpadowej każdego roku oceniać, w gospodarce odpadowej jest prowadzona ewidencja o produkcji i obchodzeniu się z odpadami. Zyskane informacje służą jako dane dla przepracowania legislatury, dalsze planowanie w zakresie gospodarki odpadowej i ważne wskaźniki dla organów doradczych Ministerstwa środowiska naturalnego, do których należy naprz. Rada dla gospodarki odpadowej RCz z fachowcami z wszystkich resortów i dziedziny niepaństwowej. W celu zabezpieczenia fachowego obchodzenia się z odpadami jest zobowiązaniem każdego twórcy, który produkuje ponad 100 t niebezpiecznych odpadów i dla wykonawcy urzędów do wykorzystania, lub usunięcia odpadu, mianowanie uprawnionej osoby – gospodarza odpadowego

Zbiór danych o produkcji i obchodzeniu się z odpadami w Republice Czeskiej

Każdego roku są w RCz zbierane dane o produkcji i obchodzeniu się z odpadami. Do roku 2006 gromadziło je Centrum dla gospodarzenia z odpadami (CeHO) Instytutu badawczego wodogospodarczego T.G.M., od roku 2007 Czeska agencja informacyjna środowiska naturalnego (CENIA).

Zbiór danych odbywa się pośrednictwem Informacyjnego systemu gospodarki odpadowej środowiska naturalnego według ogłoszenia twórców odpadów, którzy w roku zgłoszeniowym wyprodukowali lub zajmowali się ponad 100 t pozostałych odpadów (do 31.12.2008 ponad 50 t odpadów), lub w danym roku kalendarzowym wyprodukowali lub zajmowali się ponad 100 kg niebezpiecznych odpadów (do 31.12.2008 ponad 50 kg). Dane o produkcji i obchodzeniu się z odpadami są stwierdzane przez spółkę EKO-KOM a.s. na podstawie ustawy nr. 477/2001 Dz.U., o opakowaniach, w ważnym brzmieniu. Całkowita produkcja odpadów w RCz pomiędzy latami 2002 - 2006 trwale lekko spadała (z wyjątkiem narostu w roku 2004), nieustannie obniża się też całkowita produkcja odpadów na jednostkę produktu krajowego brutto. Podwyższa się ilość odpadów, których materiał wykorzystuje się, jednak stale większa ilość odpadów jest usuwana przez składowanie, aczkolwiek dzięki rozwojowi technologii, poprzez techniczne i administracyjne bariery dochodzi do jej stopniowego obniżania. Obniżanie ilości produkowanych odpadów jest spowodowane przez obniżanie produkcji odpadów przemysłowych w wyniku rozwoju technologii i rosnącego naporu do osiągnięcia maksymalnej efektywności produkcji, minimalizacji kosztów i zaoszczędzenia kosztów surowców pierwotnych.

Struktura obchodzenia się z odpadami w Republice Czeskiej

Obchodzenie się z odpadami w RCz jest określone w ustawie nr. 185/2001 Dz.U., o odpadach jako ich gromadzenie, koncentracja, zbiór, wykup, sortowanie, przewóz i transport, składowanie, regulacja, wykorzystanie i usuwanie. Programowo priorytetowym sposobem obchodzenia się z odpadami w RCz jest ich wykorzystanie, dalej sortowanie, dopiero na końcu usuwanie. Hierarchia obchodzenia się z odpadami w RCz jest uregulowana w ten sposób, że twórcy odpadów muszą priorytetowo zabezpieczyć materiałowe wykorzystanie przez nich wyprodukowanego odpadu. W wypadku, że z technologicznych, ewent. ekonomicznych powodów, materiałowego odpadu nie można zastosować, musi on być wykorzystany energetycznie. W wypadku, że nawet energetyczne wykorzystanie odpadów nie jest dostępne, potem dopiero można go usunąć.

Głównym narzędziem ekonomicznym dla obniżania ilości odpadów układanych na wysypiska są opłaty za wysypiska.

Systemy oddzielnego zbioru odpadów

Pierszorzędnym obowiązkiem twórcy jest zapobieganie powstawaniu odpadów, a jeżeli odpady powstaną, trzeba je sortować. Odpady w podstawowym poziomie dzielą się na niebezpieczne (odpad, który ma jedną lub więcej niebezpiecznych cech) i pozostałe odpady. Dalej można odpady dzielić na zastosowalne i niezastosowalne. W RCz standardowo sortują się tradycyjne rodzaje zastosowalnych odpadów - papier, szkło, tworzywa sztuczne oraz opakowania kompozytne (z poparciem spółki Eko-kom). Nowela ustawy o odpadach rozwiązuje już również dla gmin możliwość określenia zbioru bioodpadów na swoim terenie za pomocą ogólnie obowiązującego rozporządzenia (do tego czasu było to możliwe tylko dla tradycyjnych surowców i odpadów budowlanych). Obowiązkiem gmin jest zabezpieczenie dla obywateli miejsca, gdzie fizyczne osoby mogą dawać niebezpieczne składniki odpadu komunalnego (naprz. resztki kolorów i chemii konsumpcyjnej, jarzeniówki, rozpuszczalniki). Dla zbioru elektrojarzenia funkcjonują samodzielne systemy wstecznego odbioru Asekol, Ekolamp, Ekobat i Elektrowin.

Największą zmianę w obecnym systemie obchodzenia się z odpadami przyniosła tegoroczna tzw. euronowela ustawy o odpadach - powstało pojęcie produkt uboczny i stan, kiedy odpad przestaje być odpadem. W razie spełnienia warunków rzecz dzięki produktowi ubocznemu nigdy nie stanie się odpadem.

**Poparcie przy rozwiązywaniu obowiązku rozwiązywania problematyki
OH – Godpodarka odpadła, polityka dotacyjna OPŹP- Operacyjny program
środowiska naturalnego, FPŚN**

Oś priorytetowa 1

Dotacje dla wodogospodarczej infrastruktury i obniżania ryzyka powodzi

- Zakres zapomogi 1.1 – Obniżenie zanieczyszczenia wód.
- Zakres zapomogi 1.2 – Poprawa jakości wody do picia.
- Zakres zapomogi 1.3 – Ograniczanie ryzyka powodzi.

Celem zapomogi jest poprawa stanu wód powierzchniowych i podziemnych, poprawa jakości i dostawy wody do picia dla obywatelstwa, obniżenie zawartości niebezpiecznych substancji w wodach i obniżenie ryzyka powodzi.

Oś priorytetowa 2

Dotacje dla poprawy jakości powietrza

- Zakres zapomogi 2.1 – Poprawa jakości powietrza.
- Zakres zapomogi 2.2 – Ograniczanie emisji.

Celem zapomogi jest poprawa lub utrzymanie jakości powietrza i ograniczenie emisji podstawowych substancji zanieczyszczających powietrze z akcentem na wykorzystanie environmentalnie ostrożnych sposobów produkcji energii włącznie oszczędności energetycznych.

Oś priorytetowa 3

Dotacje na utrzymalne zastosowanie źródeł energii

- Zakres zapomogi 3.1 – Budowa nowych urządzeń i rekonstrukcja obecnych urządzeń w celu podwyższenia zastosowania odnawialnych źródeł energii dla produkcji ciepła, energii elektrycznej, różnorodnej produkcji ciepła i energii elektrycznej.
- Zakres zapomogi 3.2 – Realizacja oszczędności energii i wykorzystanie ciepła odpadowego u sfery nieprzedsiębiorczej.

Celem zapomogi jest podwyższenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii podczas produkcji ciepła i energii elektrycznej oraz wykorzystanie ciepła odpadowego.

Oś priorytetowa 4

Dotacje dla gospodarki odpadowej i usuwania starych obciążeń ekologicznych

- Zakres zapomogi 4.1 – Udoskonalenie obchodzenia się z odpadami.
- Zakres zapomogi 4.2 – Usuwanie starych ekologicznych obciążeń.

Celem zapomogi jest udoskonalenie obchodzenia się z odpadami, obniżenia produkcji odpadów i usuwanie starych ekologicznych obciążeń.

Oś priorytetowa 5

Dotacje na ograniczanie przemysłowego zanieczyszczenia i ryzyk environmentalnych

- Zakres zapomogi 5.1 – Ograniczanie przemysłowego zanieczyszczenia.

Celem zapomogi jest ograniczanie przemysłowego zanieczyszczenia i obniżanie ryzyk environmentalnych.

Oś priorytetowa 6

Dotacje dla poprawy stanu przyrody i krainy

- Zakres zapomogi 6.1 – Implementacja i opieka obszarem systemu Natura 2000.
- Zakres zapomogi 6.2 - Zapomoga różnorodności biologicznej.
- Zakres zapomogi 6.3 – Odnowa struktur krainy.
- Zakres zapomogi 6.4 – Optymalizacja reżimu wodnego krainy.
- Zakres zapomogi 6.5 – Zapomoga regeneracji urbanizowanej krainy.
- Zakres zapomogi 6.6 – Prewencja osunięć i spadków skalnych, monitoring geofaktorów i następstw czynności górniczej, ocena nieodnawialnych źródeł naturalnych włącznie źródeł wód podziemnych.

Celem zapomogi jest zatrzymanie spadku różnorodności biologicznej i podwyższenie ekologicznej stabilności krainy.

Oś priorytetowa 7

Dotacje dla edukacji environmentalnej, doradztwa, oświaty

- **Zakres zapomogi 7.1** - Rozwój infrastruktury dla realizacji environmentalnych programów edukacyjnych, udzielanie doradztwa environmentalnego i informacji environmentalnych.

Celem zapomogi jest wybudowanie powierzchniowej i dostępnej sieci ośrodków edukacji environmentalnej, wychowania i oświaty, ośrodków informacyjnych i poradni environmentalnych.

Załączniki:

Załącznik nr. 3 do ustawy 185/2001 Dz.U.

SPOSOBY WYKORZYSTANIA ODPADÓW

Kod	Sposób wykorzystania odpadów
R1	Wykorzystanie odpadu podobnym sposobem jak u paliwa lub innym sposobem do produkcji energii
R2	Zyskanie/regeneracja rozpuszczalników
R3	Zyskanie/regeneracja substancji organicznych, które nie stosują się jako rozpuszczalniki (włącznie kompostowania i dalszych procesów biologicznych)
R4	Recykliczacja/ponowne zyskanie metali i związków metalicznych
R5	Recykliczacja / ponowne zyskanie pozostałych materiałów anorganicznych
R6	Regeneracja kwasów lub zasad
R7	Odnowa substancji stosowanych dla obniżania zanieczyszczenia
R8	Zyskanie składników katalizatorów
R9	Rafinacje zastosowanych olejów lub inny sposób ponownego zastosowania olejów
R10	Aplikacja do gleby, która jest dorobkiem dla rolnictwa lub poprawia ekologię
R11	Zastosowanie odpadów, które powstały przez aplikację któregoś z procesów podanych pod oznaczeniem R1 - R10
R12	Regulacja odpadów do aplikacji któregoś z procesów podanych pod oznaczeniem R1 - R11
R13	Składowanie materiałów przed aplikacją któregoś z procesów podanych pod oznaczeniem R1 - R12 (z wyjątkiem chwilowego składowania na miejscu powstania przed zbiorem)

Załącznik nr. 6 do ustawy 185/2001 Dz.U.

Taryfa podstawowej opłaty za układanie odpadów Kč/t
(rok kalendarzowy)

Kategoria odpadu	2002 - 2004	2005 - 2006	2007 - 2008	2009 i następne lata
Niebezpieczny	1100	1200	1400	1700
Komunalny i pozostałe	200	300	400	500

Taryfa ryzykowej opłaty za układanie niebezpiecznych odpadów Kč/t
(rok kalendarzowy)

Kategoria odpadu	2002 -2004	2005 - 2006	2007 - 2008	2009 i następne lata
------------------	------------	-------------	-------------	----------------------

Niebezpieczny	2000	2500	3300	4500
---------------	------	------	------	------

Załącznik nr. 13 do ustawy 185/2001 Dz.U.

Cele dla zapobiegania powstawania odpadów

1. Stosować posunięcia planowania lub inne narzędzia ekonomiczne dla efektywnego poparcia efektywnego używania źródeł.
2. Wspierać badanie i rozwój w zakresie osiągania czystszych produktów i technologii połączonych z powstaniem mniejszej ilości odpadów oraz szerzenie i korzystanie z wyników tego badania i rozwoju.
3. Wspierać ekodesign (systematyczne włączanie aspektów ochrony środowiska naturalnego do wniosku produktu w celu poprawy wpływu tego produktu na środowisko naturalne podczas całego jego cyklu życia).
4. Udzielać informacje o technikach zapobiegania powstawania odpadów w celu ułatwienia stosowania w przemyśle najlepszych dostępnych technik.
5. Organizować szkolenia na poziomie odpowiednich organów, nastawionych na zaszeregowanie wymogów dotyczących zapobiegania powstawania odpadów do zezwolenia według wytycznej Parlamentu Europejskiego i Rady (ES) nr. 2008/98/ES z dnia 19 listopada 2008 o odpadach i o usunięciu niektórych wytycznych oraz wytyczna Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/ES z dnia 15 stycznia 2008 o integrowanej prewencji i ograniczaniu zanieczyszczenia.
6. Wprowadzać posunięcia w celu zapobiegania powstawania odpadów w urządzeniach, które nie należą do zakresu działalności wytycznej Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/ES z dnia 15 stycznia 2008 o integrowanej prewencji i ograniczaniu zanieczyszczenia. To posunięcie mogłoby ewentualnie zawierać ocenę lub zapobieganie powstawaniu odpadów.
7. Włączać kryteria ochrony środowiska naturalnego i zapobiegania powstawania odpadów do wezwań do podawania ofert w ramach przetargów publicznych i przedsiębiorczych oraz do umów w zgodzie z poradnikiem o zadawaniu zamówień publicznych, który opublikowała Komisja stowarzyszeń europejskich dnia 29 października 2004.
8. Wspierać ponowne zastosowanie i przygotowanie do ponownego zastosowania odpowiednich skasowanych produktów lub ich składników, zwłaszcza pośrednictwem posunięć naukowych, ekonomicznych, logistycznych lub innych (naprz. wsparcie lub założenie akredytowanych ośrodków dla naprawy i ponowne zastosowanie i rozszerzanie ich sieci zwłaszcza w gęsto obywanych obszarach).